

DE LIBRO ET AV-
CTORE VITÆ S. GRE-
GORII.

LIBRI indicium ante multos annos fecit Ioannes Molanus, vir de historia Ecclesiastica præclarè meritus. Et licet in Bibliotheca Ultraiectina extare monuit, inde tamen foras prodiisse, non obseruatum est. Exemplar vnicum nobis ex Fuldenfis Bibliothecæ naufragio superstes obuenit, peruetustum & optimæ notæ, & in quo nihil fere desiderares. Eius olim copiam feci Serario nostro, cum Moguntinis rebus illustrandis operam daret. Largè itaque commentariolum hunc delibauit; & ex eo tanquam Purpuræ clauos adpersit, paginas bene multas implens libri tertij, huius vitæ parergis. Cum igitur guttatim tunc degustatio, & forte inuitatio quædam publicè facta sit, æquum est, vt vbi fontes suppetunt, exijs iam & plenius hauriatur, & hilarius propinetur.

Autorem huius libelli S. Ludgerum esse, idem, quem laudauit, difertè scripsit Molanus. Liquet hoc tum ex verbis, quæ ad calcem antepenultimi §. vitæ ponuntur; tum exijs scriptoribus, qui ipsius S. Ludgeri vitam litteris mandarunt. Cum enim aiunt S. Ludgerum c. 38.
ca, quæ in Passione S. Martyris Bonifacij de eo prætermissa nouerat, primordia scilicet vitæ eius, aduentum quoque atque ordinationem pulchro sermone conscripsisse, planè, opinor, primam partem huius commentarioli, in qua pro S. Ludgeri instituto, tria hæc distinctè proponuntur, abijs intelligi.

Ergo primigenia historia sancti Bonifacij, Passionis titulum obtinuit; atque hanc S. Ludgerus expleuit. Nam quæ circumferuntur S. Willibaldo inscriptæ, semper veritus sum, vt ne auctoritatem, quam præscribunt, tueri possint. Dic sodes, quî conuenit hoc in familiarem, in discipulum & contubernalem, profiteri se scribere ea, quæ ab alijs acceperit; quæ ipse viderit vel notarit, meminisse nulla? Quî in S. Villibaldum quadrat, qui pars rei gestæ magna fuit, nescire, quos Pontifices, quo tempore Romam Bonifacius adijisset; quo ritu & ordine Episcopus creatus esset? Nam cum ter Romam profectum narrat S. Bonifacium, primo itu priuatum

S. Bonifacij
vita D.
Villibal-
do adscri-
pta.
Prolog. 6.
c. 1.
c. 5.

adhuc, salutasse commemorat Gregorium, à primo secundum, vulgo dictum iuniorem; & rursus, itione tertia iam Archiepiscopum affirmat eundem Gregorio secundo presentatum. Cum hæc, & temporum & rerum conditioni non parum sanè repugnent; & à Gregorio III, consecratum Archiepiscopum liquido ex B. Ludgero constet. Iam, quis illud satis explicet, cum S. Bonifacius ordinationem Episcopalem, à S. Willibrordo oblatam defugiens, excusationis loco Canonis normam allegasse traditur, quia quinquagesimi anni necdum plenè etatem recepisset; ibidemque Gregorium, à quo legationis munus indeptus erat, obiisse testetur? Rursum; quomodo in Episcopatu sedisse scribit annos xxxvi. m. vi. d. vi. si anno DCCXXIII, vel summum DCCXXII, primùm Episcopus ordinatus est, & Martyrio functus anno DCCCLV. Et, ubi de ordinatione Diocæsiion à S. Bonifacio facta meminit, quis existimet S. Willibaldum hæc ipsum de se scribere. *Duos bona industria viros ad ordinem Episcopatus promovit, Willibaldum & Burchardum.* Denique Wicelij fidem, aut cuiusque alterius merito quis appellet, cum scriptæ vitæ eam clausulam addunt, quæ parum, meo sensu, faciat fidei attestandæ. Quippe Lullum & HRabanum ætate studiisque dispares orantes inducant Magontix in loco, qui dicitur S. Victoris extra muros. Sed nodos hos quia eruditi ante me attentarunt, ne adstrinxisse potius, quam dissoluisse videar, in medio relinquo.

Equidem vitæ S. Bonifacij in parte scriptorem B. Ludgerum, cum D. Willibaldi, ut putatur lucubratione de eodem S. Bonifacio vtiliter comparari posse puto, cum in eius litis moderatione chronologiam & historix veritatis momenta versari cernas, & arcem totius causæ.

DE S. GREGORII ORTV, ÆTATE, INSTITVTO VITÆ, APOSTOLATV VEL E P I S C O P A T V.

Genm. I. GREGORIVS stirpe regia Francorum ex Dagoberti familia fuisse, colligitur probabili documento: quia avia ei Adula, vel Adela fuit, quam Ecclesia Treuirensis tradit Dagoberti fuisse filiam; idque nos olim ex Palatiolanæ Ecclesiæ monumentis, perspicuè docuimus. Albricus ei Pater, fratresque, ut S. Ludgerus ait, nobiles, & eximij; addo ego, & Palatini. Albricum filium sibi fuisse Adela in Testamento suo profiteretur: Huius sobolem constat, regibus caram, & magnis in regno negotiis adnotam: ipsum quoque Grego-

*Adula Avia S. Gregorij Dagoberti regis filia.
Albricus Pater.*

Grego-

Gregorium in Palatio à teneris educatum; quæ omnia hic affirmat plane S. Ludgerus.

Quæris. *Quæci Patria?* nō illa quidem propriè signari potest: tam etsi Panchartæ Traiectensium pontificum meminerint Alemanum genere, diocesi Treuirensis. Sed in Aufrasia & viciniore Francia, quam vocabant, quæ nobis iam Lotharingia, ortum Gregorium, ex educatione possit ostendi. Nam Palatium, vnde prodiit, Metis fuisse, vbi tunc regia, vsus horum temporum efficit; etsi Principes & Maiores domus motorium comitatum habuisse, non negem. Deinde S. Ludgerus cum Gregorij fratres honoris causa à Rege scribit è natali solo, fuetoque domicilio translato, signatè missos addit, in longinquiora regna Galliarum. Recte meo calculo Wilhelmus Heda in historia Episc. Traiect. natione scribit fuisse Francum, gente Treurum, alto procreatum sanguine. *Quæci?* Annos natus XIV. vel XV. in S. Bonifacij disciplinam, spreto sæculo, concessit; & cum eo in Thuringiam profectus, Apostolicæ vitæ rudimenta posuit. Huic profectiōi & conuersioni, si cum peritis historiæ initium damus annum Christi DCCXVIII, vel DCCXIX. editum in lucem constabit, anno salutis DCCV. vel DCCVI. & quia septuagenarius, Lüdgero teste, vixit, migrasse rursus, vides, anno DCCCLXXV. vel DCCCLXXVI. qui fuit circiter VIII. vel IX. regni Caroli magni.

Vbi Abbas extitit? S. Ludgerus Abbatem & Præceptorem suum, Gregorium salutatur. Monasterium hoc Wiltaburgi, seu Viltraiecti, aut Ultraiecti, frequens & illustre fuit. Deditus in eius disciplinam, Gregorio Archimandrita, puer Ludgerus; & ibidem attonsus. Colonia quædam extitit, vnde in omnem partem Frisiæ, & circumiacentium Insularum, deducti Christianæ fidei magistri. Monasterij gubernatio Tetrarchis, per quatuor temporum anni vices, Alberico præfule, commissa. Ex recentioribus Gerardus Nouiomagus huius monasterij meminit, & conditorem loci perhibet S. VVillibrordum; qui, quo D. Thomæ Apostoli templum à Danis Normannisque euersum steterat, aliud scilicet in honorem S. Martini ædificandum curarit, & centum cænobitas integræ vitæ, vt diuino cultui insisterent assidui, congregarit. Eius narrationem illustrat Marcellinus in S. Svuiberto, si personam tamen ille suam tuetur; VVilhelmus Heda & Horcensius; qui, Radbodo rege à Pipino in Frisiam exturbato, Collegium, an Monasterium in eo loco institutum ait, vbi paulo ante Thomæ sacellum incendio absumptum Barbari demoliti fuerant. Magni Chronici Belgici conditor, ad emolliendam forte Asceticæ vitæ duritiem, Canonicorum cænobitalium Eccle-

*Patria
Chron.
mag. Belg.*

Actas.

Abbas.

*Vita c. 6. 13
M. S. cap. 9.*

*M. S. Vita
S. Ludgeri
cap. 10. ed.
ra c. 9.*

*Catalogo
Episc. VVil-
braiecti in
VVillibror-
do. ad 13.
magnum*

*Chron.
Belg.*

*Sur Tom.
2. vita lib.
1. c. 13. Hist.
Vltimo.*

*Episcopus
vel Anti-
stes secundi
ordinis.*

*Gerard No-
uomagus
Lambert.
Hortensius
censati.*

*B. Grego-
rius non
fuit ordina-
tus Episco-
pus.*

*Epist. 45.
c. 17.*

*adis.
Snr.*

*cap. 4. § 1.
Aluberti
suffragane-
us seu
Chorepisco-
pus S. Gre-
gorij.*

fiam hanc dicere maluit; secutus opinor in eo VVilhelmum Hedā.

An S. Gregorius unquam fuerit Episcopus ordinatus? Attigit hoc E-
rotema in Moguntiacis Serarius nolter non vno loco. In extrema
abeunt, qui Ecclesiæ Vltraiectionæ Indigitamenta tradiderunt nu-
peri homines, queis à Bonifacio Gregorius non solum in Episco-
pum ordinatus, sed ad Moguntinensem Ecclesiam regendam le-
ctus fuisse dicitur. Vitā, quæ iam est in manibus: *Fresonum Pastor &
Pradicator ordinatus à Domino & à Principibus, successisse fertur S. Boni-
facio.* Principes item exprimuntur, Stephanus Papa, & Pipinus Rex.
Vnde, & tempus Apostolatus S. Gregorij obiter colligi potest, Ste-
phanus enim recens ab electione sua circa DCCCLIV. annum opis
causa in Galliam ad Pipinum venit, nec biennio plus, inde super-
fuit. Cæterum Othlonus, distinctione Serariana cap. XLV. vitæ S.
Bonifacij, vbi enumerat, quos passim Episcopos in Germania Boni-
facius instituerit, disertis verbis *Gregorium ad Trierch Episcopali ordi-
ne consecratum*, narrat, *ab eo directum.* Quæ verba non video, quomo-
do saniolem in partem accipias. Res liquida est, Episcopum Grego-
rium nunquam consecratum; sed ordinis secundiantistitem; gradu
que Presbyterum & Abbatem, Apostolatum & dioccesin amplissi-
mam habuisse. Id manifestè cum B. Lullo & Hucbaldo in vita S. Le-
buini, docent acta S. Ludgeri *Gregorius non erat ad gradum Episcopale
ordinatus, sed Presbyter Pontificali cathedra præsidebat.* Et M. S. Fulden-
sis. *Presbyter Episcopi vice præerat.* Rursum *Presbyter Episcopalem tenuer-
at sedem.* Quin ex Chorepiscopi seu suffraganei Aluberti opera ad-
hibita, & studiosè quæ sita, id manifestius euadit. Hunc enim ex An-
glia ad se venientem Episcopum creandum curauit, vt is sibi & Vltra-
iectionæ Ecclesiæ in pontificali functione operam daret. Id quod v-
triusq; & Gregorij & Ludgeri vita commemorat.

Pagina 2. *Post tredecim annos in Fresonia Prædicationis.* Ex S. Ludge-
ri sententia tredecim annos exegisse S. Bonifacium in Frisiæ & Bata-
uiæ populis erudiendis, antequam in Thuringiam Hassiamq; perueni-
ret, statuamus oportet. Cæperit itaque peregrinari ex Serarij nostri
sententia, anno DCCIV. Romã ire ad prædicandi auctoritatè à Gre-
gorio II. obtinendam anno DCCXVIII. inde redire in Franciã; nutuq;
& approbatione Principum, in Thuringia, & alibi, rem Christianã
gerere, nihil admodum in Chronologia occurret, quod seriem nar-
rationis moretur. De tredecim etiam annis Fresoniæ prædicationis
testis laudatur Marcellinus in vita S. Svibertii.

c. 14.

*Almari
Aelmare.*

*Tom anti-
quit lect. 4.*

Ibidem. In Australi parte Laci Almari. Facilius huius lacu vestigia;
quam reliqua tria circa lacum statiuā, persequaris. S. VVillibaldus
in descriptione Martyrij S. Bonifacij fretum *Ælmare* nominat, q̄
vltra

ultra Martyris cæsi pignus relatum Traiectum, ita vt lacus hic, vel fretum, inter huius ætatis Hollandiam & Frisiam medium extiterit versus meridiem. Nominis & loci lineamenta retinet celebris iam Hollandiæ ciuitas Alcmaria, de qua oportunè ad præsentem locū illustrādum in Miscellaneis suis Petrus Nannius. Alcmariam enim sitam eo loco, quo olim ex Frisia solum in Hollandiam patebat aditus. Quippe Frisiam reliquam, præterquam, vbi Alcmariæ adheret, aut æstuarium Oceani, aut Rhenus diuidebat, cuius etiamnum ibi Alueus, sed siccus monstrari solet, Alcmariam (Ælmere) vero dictam putat, quod omnino mare, quia ingentibus vndecunq; lacubus, & stagnis cingeretur, vel quasi ad maria, quod non procul esset ab Oceano. Solum id S. Willibrordi memoria tanquam Apostoli sacrum, docent ex monumento Cænobij & pagi Heiloensis, qui proximo lapide Alcmaria abest. Vbi Sanctus supernè monstrato loco, puteum effoderit, vberima dulcis aquæ vena scaturientem, & à sancta Fide pagum nomen inuenisse, tradunt. Secundo lapide Egmonda distat, celebris oralittoralis & portu, in quem Angli & classes Danorum, omnium consensu, sæpius appulsæ sint; & qua regione loci S. Willibrordus eiusque successores in gentem ὁμόγλωττον promptius & facilius Christianam fidem disseminarint.

VVyrda, Attingohem, Felisa. Tres stationes S. Bonifacij. Gnarum huius tractus maritimis hominibus, quantas clades locorumq; vicifitudines pelagi fluctus & tēpestates hisce regionib. inuehant; cum non pagi vicij; tantum, sed firmissimè manufactæ oppositæq; fluctibus moles Oceani sæuitiæ subiaceant. Hinc multa loca, q̄ olim extabant, iam vel mari æquata, vel salo obruta iacent; multi amnes fluij; amisso cursu cum alueis suis velut exaruerunt; alij cum ostijs angustioribus euoluerentur, tandem ob æstum marinum laxato sinu, sic se retro diffudere, vt pelagi instar restagnātes, oppida & amnes vna traxerint & inuoluerint. Et hic tu vetera S. Bonifacij statua cōmonstres? *VVyrda*] quod iam vulgo, *VVorda*, affinitatem tamen habet, cum oppido Wordeno Ultraiectinæ diocesis, quod, vt hic describitur, in ripa veteris Rheni sitū est. *Palatiolum*] Sep̄ de hoc ex professo nobis actum in Annalium Treuericorum libris. *Oppidulum* iam est primo ab Metropoli lapide in septentrione, olim pars veteris Coloniae, arce Principis, & Collegiali Ecclesia Canoniorum, quæ Virginum Parthenoni successit, visendum.

Pag. 6. De quibus locis est vnus in Thuringia nomine *Erpesford*, & alius in *Hassis Frideslar*. Hæc loca celebriora sunt, in quibus S. Bonifacius, ceu signo sublato Euangelij lucem Thuringis & *Hassis* intulit, Excoli capisse ab illo, Caroli Martelli ætate, hic clarè

e. 10. Vita S.
Bonifacij
& ad Epistolas S. Bonifacij
eadem editione Mog.
e. xii. Sibi
Ælmere.
Alcmaria
ciuitas.
Lib. 10. e. 2.

Heilo sacra
fidei
Cænobium
& pagus.
Egmonda.
Portus Anglorum &
Danorum.
Idem Cornel.
Aurel.
lib. 2. Batavia.

Oceani Suis
in abolitione
locorum
habitarum.

VVyrda
vel VVorda
Gerard.
Noniomag.
in histor.
Batavorum.
VVorda
Ioannis Pi-
storis mar-
te solum.

Cornel. Am-
vel lib. 1. e.
3. Batavia
sua
Palatiolum.
Erpesford.
Frideslar.

clarè Ludgerus affirmat: & quia opulentia, & neophytorum Christianorum liberalitatis, meminit, aitque *modica loca, territoriaque à fidelibus suscepisse, in quibus Ecclesias construerent*, hac per annos plures regni Martelli acta continues licet; nimirum ab anno DCC. XXIII. initi Episcopatus, vsq; ad Principis mortem, qui in XLI. supra DCC. incidit. Illæ igitur Bonifacij curæ, quas tandem, Zacharia Pontifice, explicauit, dudum ei sederant, cum iam tum decreffet, *tres illas erigere sedes; unam, vt loquitur, in Castello, quod dicitur VVirceburg; alteram in oppido, quod nominatur Buriburg (puta haud procul Frideslaria:)* Tertiam in loco, qui dicitur Erpesfurt, qui fuit iam olim *urbis Paganorum*. De hisce porro locis, alibi nos, & alij copiose: & in conspectu & luce omnium posita sunt. Vno verbo, Thuringiæ statum attingo, quem ex VVillibaldo noster etiam expressit in suis Maguntiacis Serarius. Populus hic à Francorum vique imperio plurimum Christianus; postea Francici nominis inuidia, & pristinae libertatis desiderio, cum à potentioribus opprimitur, nec limiti, cui Saxones oppositi, hostes æterni tuendo par est, his subiacere, quam Dynastis patriæ suæ tyrannis maluit. Ergo, vt fit, cum nouis Dominis religio verus pectoribus excessit; & vt hic S. Ludgerus meminit, vtriusque & vitæ sustentandæ, & religionis inferendæ orthodoxæ, inimici præfertim hominis dolo zizanijs vitiata messe, labor ingens extitit.

Pagin. 8. B. Gregorius Traiectum antiquam ciuitatem & vicum famosum Dorstad irradiauit. Multi sunt in horum locorum originibus Batauiæ scriptores. Quid autem antiquius & illustrius Beda? Pippinus donauit VVillibrordo locum cathedrae Episcopalis in Castello suo illustri, quod antiquo gentis illius vocabulo VViltaburg, id est oppidum VViltorum, lingua autem Gallica (Trecht) Traiectum vocatur. Memini me legere, verba sunt Gerardi Nouiomagi, in duobus libris scriptum VViltraiectum & Vultraiectum, nempe à VViltorum, aut Vultorum gente.

Dorstad. Recentiores Dorstadum Batauodurum vetus interpretantur. Cornelius Aurelius, ciuitatem maximam fuisse, & quinquaginta duabus Ecclesiis, ante Danorum seu Nortmannorum incursionem narrat extitisse celeberrimam, quod accepisse ex S. Svberto vita suspicor, cuius autor, in magno vico Durstat ait à S. VVillibrordo & Svberto totidem dedicatas ibi parochias.

Pag. 8. Lagbeki, flumen fuit & limes Christianorum Fresonum, qui Francis Parebani, & Paganorum, qui sub suo duce vel rege; vt fuit Racbodus. Periti harum regionum sciunt, Dorstatum situm ad Rheni ripam, vbi Lecca è veteri Rheno profluit. Ergo S. Ludgerus hic, quid aliud quam Leccam notat? Beech enim vel Bach Teuto-

Lib. 2. Orh
lons c. 2. di-
stinc. Mog.
Es tom 4
antiq lect
Tres sedes
Episcopa-
les à S. Bo-
nifacio primum in-
stituta.
Ida dua
mutata.
Thuringia
Batus.
Maguntiacorum
lib. 3. No-
tas 22.
VVillibaldi
Cita
S. Bonifacij
c. 8 tom. 4.
antiq. test.

Histor. geo-
g. An-
glor lib. 8.
o 82.

Histor. Ba-
tauorum.

Batania
lib. 1. o. 3.
Idem Ge-
rard No-
uomag.

Dorsta-
tum vulgo
VVilck
Dorstadem.
Lecca fl.
Rheni pars.

Teutonicis flumen, prænomen Leccã vel Laggam admittit. Vt cõ-
positiones sunt in Lecmõda, Lecberga huic flumini cognatis locis.

Lullus Legingodus, * Willibaldus, &c. De discipulis S. Bonifacij &
synergis. ipsa illorum acta. & in Mogunt. lib. III. Notat, xxiv.

Pag. 9.

ORDINATIO S. BONIFACII.

DE hac ex professo S. Ludgerum scripsisse testantur autores i-
psius vitæ Monachi Werdenenses. Ceterũ cum ordinatio hæc
bipartita fuerit, nempe incertæ certæque sedis, quæstio non leuis
exurgit, quo hæc tam celebris ordinatio à Gregorio III. Ludgero te-
ste facta pertineat. Ex Willibaldo & ipsius Hypophera Othlono,
pro explorato tradunt, Episcopum primo creatum S. Bonifacium
à Gregorio II. Martello principe, sub annum Christi DC CXXIII. Fa-
tentur eundem deinde à Gregorio III. factum Episcopum vel Ar-
chiepiscopum, sed *εὐκλινοῦντα*, & nulla certa sede, ambulatorium, ri-
tu Apostolico. Verum, si ea conditione sub Gregorio secundo fuit,
quorsum posterior ei hæc tribuitur ordinatio? Et S. Ludgerus diser-
tè nominat Gregorium Papam tertium à primo ordinatorem eius,
sub quo & nomen eius mutatum, & pro Winfrid Bonifacius appel-
latus sit. Ita, vt qui S. Ludgeri, probabilis sane fidei historiam ample-
ctatur, ordinationem primam incertæ sedis Gregorio III. potius
quam II. nominis eius, haud perperam adscribat.

Pag. 8. *Maguntia Metropolitana Ecclesia ei daretur à Regibus.* Cete-
rum, quæ hic prolepsi, & anticipato à S. Ludgero narrata sunt, de
Moguntinensis cathedræ fastigio, ei à regibus populoque Franco-
rum delato, certam habent temporis lucem, vnde appareat Mogũ-
tinæ sedis administrationem ei posterius contigisse. Nam, Martel-
lo iam vita functo, *religiosis piisque regibus* liberis eius Carlmanno &
Pippinno tranquillius, ait, obtigisse regnum, & pacis huius benefi-
cio, faciliores Sanctum, eiusque discipulos, ad Palatium habuisse
aditus: Itaque Procerum & regum sibi demeruisse animos, omnes
vt vno ore Bonifacium pronunciant dignum Episcopatu, scilicet
certo, Remis, Treueris, Maguntix ei assignãdo; nam de his sedibus
potissimum agebatur: sed emulos obsticisse, nimirum adultores, &
Pseudodocetores, & vt verbo dicam, improbæ vitæ Episcopos & cle-
ricos. Porro hinc commemorat S. Ludgerus ventum ad publicum
certamen, in quo præsentibus regibus & senatu Francorum, victis
aduersarijs, Moguntinus Archiepiscopus adiudicatus S. Bonifa-
cio. Quam narrationẽ de synodo accipio, qua Clemens & Adalber-
tus heretici damnati, & Gevvilicibus Moguntinus depositus. Cuius
synodi annum, siue Mogũtię siue alibi celebrata sit, etsi Serarius no-

D

ster affi-

* al. Me-
gingozus
& Megin-
gardus.

cap. 7 rom.
4. antiq.
lect.
Orblon. l. 1.
c. 18. edit.
Mog So-
rar.
1. Mog No-
tat 54.

S Bonifa-
cius quan-
do Magun-
tia factus
Archiepi-
scopus.

Orblonius
lib. 2 vita
S Bonifacij
c. 8 edit.
Mog.

Epistol. S.
Bonifacij
48.
Serar. re-
rum Mog.
lib. 3. notat.
31. & 54.
cap. 3.
Annales
Pithæani.
Marchel-
mus.
cap. 11.
cap. 6.

ster affigat Christi DCCXLV. ego tamen, cur retrahi malim ad DCCXLII. causam in Antiquit. Fuld. lib. r. aperui. Et designatum cooptatumque fuisse prius, inde à Zacharia confirmatum interuallo temporis, quid obstat? Sed hæc res pendet à Carolomanni regis abdicatione, quæ si differatur iuxta quosdam, in annum DCCXLVII. facilis erit sententiarum conciliatio.

Pag. 10. *Marchelmum & Marcuinum pueros*, an, vt qui essent à seruitijs, an ab ætate? Marchelmus in vita S. Ludgeri proditur olim fuisse discipulus S. V. Villibrordi; inde dicitur *custos* extitisse *Traiectensis Ecclesie, Vir mira sanctitatis*. M. S. Fuld. salutatur *Danei comitem, & cooperatorem verbi Dei, seruum Domini Marchelmum; & ipsum ex Anglorum genere à S. Villibrordo à pueritia enutritum*.

Albricus
nepos S.
Gregorij &
Ultraiecten-
sis Episco-
pus.
cap. 8 c. d.
In Chron.
mag. Belg.

Pag. 8. *Albricus in quo spes totius domus*. Hic utiq; ex stirpe S. Gregorij, cui nomē splendoremq; retulit; ex aliquo fratru ipsius Gregorij originē trahens. Nepos. n. in vita S. Ludgeri celebratur, & successor Gregorij. Vnde nescio, quid scriptorib. gestorū Ecclesie Traiectensis Episcoporum in mentē venerit, quādo in utroq; falsi, Albericū ex Anglia oriundū, & diocesis extitisse Eboracensis, tradiderūt Ludgero ipse quidē magnorū operū autor fuit; nec degener à S. Gregorij institutis, in propaganda apud Saxones & Frisios, Christi religione.

Ibidē *In Italia regali seruitio occupatus*. S. Gregoriū demigrasse collegimus anno DCCCLXXV. quā septuagenarius hic obiisse traditur. Idē confirmatur ex hac Albrici peregrinatione, quem probabile est, interfuisse anno DCCCLXXV. expeditioni Longobardicæ, quā Desiderius rex subactus; rediisse sequenti anno, vt secundum Gregorij vaticinium, moriendi adesset.

Lambert.
Hortens.
lib. 1. Ultra-
iect. Hist.
Ultraiecten-
sis Ecclesia
opulenta.
45. inter
Epist. S. Bo-
nifacij.
S. Grego-
rii potens
etiam se-
cundum sa-
culum.
Matt. 26.
Saculario
potentia in
Episcopis
bonis & suis.

Regali seruitio. Emphaticū est: & ad iura clientelaria adposita vox. Quid ni? Magnus. n. Carolus dona Traiectensi sedi recens magnifica contulerat, & quo tutius habitaret, Regiam siue palatium cum vectigalib. Episcopo, Gregorio an Albrico attribuerat. Opes has fuisse magnas, Epistola S. Lulli testatur, cum Gregoriū hortatur; *vt in hac tēporali potestate & terrestri ditione, qua, autore Deo, tū utebatur, Dominicæ sententiæ semper memor ageret. Regnū meū non est de hoc mundo*. Addit, & illi fuisse *tumultuosam ministrorū multitudinē*, eamq; nec artis militaris expertem. hoc porro negotium inisse Sanctum *occasione lucrandarum animarum, & pro studio multiplicius seruiendi Deo*. Sed & cautelam non tam Gregorio, quam nostri æui ambidextris Præsulibus subiicit necessariā, cum obstrepentis seruitij molestiam à clandestinis diuinarum scripturarum eloquijs iubet expelli, vitariq; *sæcularis vitæ foueam, in qua plurimos miserabili ruina cernant ante se quotidie corrucere*.